

Таким чином, завжди є необхідність правильно кваліфікувати злочини, що скоєні кількома особами, які зустрічаються досить часто, і в цьому й виражається обумовленість законодавчого закріплення інституту співучасті в кримінальному праві.

Література

1. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 1 верес. 2013 року: (офіц. текст). – К.: Паливода А. В., 2013. – 212 с.
2. Кримінальний кодекс України від 28.12.1960 // Затверджений Законом від 28.12.1960 (2000-05) ВВР, 1961, N 2. ст.14 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2001-05> . – Назва з екрана.
3. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина. Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та доп. Станом на вересень 2011 р. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 320 с.

УДК 343.98 (043.2)

Циганій С. О., асистент,
Шведа Н. І., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УМИСНЕ МАСОВЕ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПОВІДОМЛЕНЬ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ, БЕЗ ПОПЕРЕДНЬОЇ ЗГОДИ АДРЕСАТІВ ЗГІДНО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Спам в Інтернеті, напевно, найбільш неприємна річ, жертвами якої приходилось бути більшості із нас. У переважній більшості спам використовується для реклами, іноді для накручування лічильників на сайті, збору інформації, рідше для засилання вірусів. Але є загальна мета – довести свою інформацію до максимально можливого числа адресатів при мінімальних витратах. Така інформація підстерігає нас всюди, починаючи з електронної пошти та інтернет-блогів, закінчуючи соціальними мережами. Причому «авторів» не хвилює склад аудиторії, головне – кількість. Це суттєво посилює ризик незаконного доступу певних осіб у приватне життя людини, а відтак – створює загрозу порушення права людини на недоторканість приватного життя та захист персональних даних.

Українським законодавством передбачена кримінальна відповідальність за так званий спам. Зокрема, згідно ст. 363-1 Кримінального кодексу

України за умисне масове розповсюдження повідомлень електрозв'язку без попередньої згоди адресатів порушник може бути засуджений до позбавлення волі до 5 років з конфіскацією засобів, задіяних при такому масовому розповсюдженні. Кримінальна відповідальність настає за умови, що спам призвів до порушення або припинення роботи, зокрема комп'ютерів чи комп'ютерних мереж [1].

Таким чином, відповідальність за спам є, однак притягнути до такої відповідальності непросто, що підтверджується відсутністю в Єдиному державному реєстрі судових рішень бодай одного вироку чи постанови за цими статтями [4].

По-перше, кримінальна стаття передбачає, що відповідальність настає, лише якщо спам порушив чи припинив роботу, зокрема комп'ютера чи комп'ютерної мережі. Як правило, спам не має таких наслідків. Важко уявити, щоб спам-повідомлення від однієї особи вивело з ладу комп'ютер чи комп'ютерну мережу.

По-друге, існують значні складнощі із доказуванням, хто саме є порушником. Спам практично завжди надходить від анонімного адресата.

По-третє, навіть якщо встановити особу порушника, може виявитись, що він знаходиться за межами України і виникає цілий ряд юрисдикційних питань [4].

Треба мати на увазі, що термін, вжитий у статті 363-1 «повідомлення електрозв'язку», практично не вживається (і відповідно не визначається в нормативних актах). За змістом ч. 1 ст. 363-1 можна стверджувати, що йдеться про електронні повідомлення у вигляді даних, тобто про повідомлення при електронному інформаційному обміні, коли інформація подається у вигляді сигналів, тексту, зображення, цифрових даних тощо, що передаються як об'єкти від одного автора одному чи кільком одержувачам. Такі повідомлення мають визначену структуру, вони придатні до оброблення, пересилання чи використання користувачем [3].

Отже, злочин у цьому разі полягає в умисному масовому розповсюдженні повідомлень електрозв'язку, здійсненому без попередньої згоди адресантів, що призвело до порушення або припинення роботи комп'ютерів, автоматизованих систем, комп'ютерних чи телекомунікаційних мереж. Перешкодження роботи комп'ютерів, автоматизованих систем, комп'ютерних чи телекомунікаційних мереж означає порушення їх нормального функціонування чи припинення їх роботи взагалі. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах» порушення роботи автоматизованої системи – це дії або обставини, які призводять до спотворення обробки інформації [2].

Отже, вважаємо, що в перспективі не тільки спам, а й будь-яка звичайна реклама, яка фактично теж є спамом, зникатиме як вид інформаційного засмічення. Адже спам (реклама) в цілому засмічує інформаційний простір і тим самим порушує права громадян на отримання необхідної та корисної для них інформації замість тої, що надає йому на безальтернативній основі рекламодавець. Сподіватимемось, що в найближчому майбутньому спам та реклама (насамперед на телебаченні) будуть надходити не безперервно, як сьогодні, а виключно в певний і дуже обмежений час, і кожен відповідно до своїх інформаційних прав зможе її уникнути.

Література

1. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>(офіційний веб-сайт).
2. Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>(офіційний веб-сайт).
3. Лащук Н. Р. Відповідальність за спам за Кримінальним кодексом України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.big-lib.com/book/63_Kriminalnii_kodeks_Ukraini(офіційний веб-сайт).
4. Кислий Т. О. Чи варто карати за спам? / Т. О. Кислий [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravotoday.in.ua/ua/press-centre/publications/pub-373/>(офіційний веб-сайт).

УДК 343.2.01 (043.2)

Хлопчик О. В., аспірант,
Національний університет
«Одеська юридична академія», м. Одеса

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК ПРИНЦИПІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Проблема принципів кримінального права завжди викликала особливий інтерес серед науковців. Однак, незважаючи на пильну увагу до цієї проблеми, і сьогодні немає єдиного підходу до визначення характерних ознак принципів кримінального права. Вказане зумовлює актуальність та важливість обраної теми дослідження.

Серед ознак принципів права вчені виділяють їх об'єктивний характер. Так, А. М. Колодій вказує, що під об'єктивною зумовленістю принципів слід розуміти їх відповідність характеру суспільних відносин, економічним, політичним, ідеологічним процесам, що відбуваються у суспільстві [1, с. 21]. Т.З. Гарасимів зазначає, що принципи не даруються і не